

Ekologie nebo prosperita?

Václav Klaus

Zhruba takto po celé Evropě v posledních dnech vypadají nadpisy novinových článků, reagujících na nedávné rozhodnutí prezidenta Bushe podívat se jinak než jeho předchůdci na problematiku ochrany životního prostředí. Tyto nadpisy jsou ale zavádějící, protože tak dnešní lidské dilema vůbec nestojí. Jde o něco úplně jiného.

Do nitra uvažování nového amerického prezidenta nevidím, ale jsem přesvědčen, že to takto – jako buď a nebo – nevidí. Tak to jen karikují někteří politikové a novináři, tak nám to vnucují velmi zaujatí a velmi nesnášenliví ekologové.

Clintonova a v tomto ohledu přesněji Goreova americká administrativa byla vyvrcholením jednostranných, nevyvážených, nezodpovědných pokusů těch, kteří chtějí omezovat lidskou svobodu a kteří se na základě velmi chatrných důkazů o stavu životního prostředí a o vlivu člověka na něj snaží zavést novou fázi dirigistických intervencí státu do ekonomických (ale i neekonomických) aktivit lidí. Záchrana životního prostředí, ne-li dokonce celé planety – byla-li by skutečně ohrožena – by byla bohulibým cílem. Problém je, že pod něj můžete schovat cokoli, co se vám nelíbí a to i na úkor těch, kteří vaše hodnocení situace nesdílejí. A přesně o tom to všechno je.

Od Bushovy administrativy mnozí z nás očekávali radikální pokus o zastavení, ne-li dokonce obrácení celé řady trendů, které jsme v Americe a v celé západní civilizaci sledovali v poslední době s velkými obavami. Ambiciózní, a jinam než na životní prostředí mířící ekologická politika byla jedním z nich. Dlouhá léta pozorně studuji publikace amerických pravicových institutů jako je American Enterprise Institute, Cato Institute, Heritage Foundation, National Center for Policy Analysis (a řady dalších),

kteří dlouhodobě a systematicky připravují ideové koncepty a politické iniciativy amerických republikánů. Jezdím často na jejich konference a semináře, přednáším tam. Každému, kdo je dnes Bushovým krokem překvapen, říkám, že odmítání ekologické politiky à la Kjóto je alfou a omegou jejich postojů už mnoho let. Tento jejich postoj je založen na kvalitních analýzách, a to jak společensko-vědního, tak i biologicko-ekologického typu. Byla v nich zásadně zpochybněna empirická základna, na které byla dohoda z Kjóto založena (ohledně globálního oteplování jako takového i ohledně příčin pohybu globálních teplot), byly zkoumány ekonomické náklady a dopady uskutečnění dohod z Kjóto na americkou (a nejen americkou) ekonomiku a jako velmi varovné se ukázaly být i analýzy důsledků metod, potřebných pro vynucování těchto dohod na lidskou svobodu a vůbec na lidskou společnost.

Je velkým štěstím, že se našel politik, který se odvažuje „foukat proti větru“, který se odvážil udělat věc, za kterou mu nebude ze strany majitelů libivé dobové ideologie environmentalismu tleskáno a za který mu bude od téměř soudružsky globalizované progresivistické skupiny v médiích velmi spíláno.

Nejde o spor ekologie versus prosperita, jak nám budou i u nás tvrdit pánové Kužvart a Patočka. Jde o odvěké hledání optimální kombinace krátkodobého a dlouhodobého, ekonomického a neekonomického, státem organizovaného (na základě záměru nějakého jedince či skupiny jedinců) a spontánně vznikajícího (na základě svobodné lidské aktivity miliónů lidí), jednodimenzionálního (a proto fanaticky prosazovaného) a celostního (a proto málo viděného a málokým zastávaného), založeného na lidské pýše nebo naopak na lidské pokoře, atd. Jinak řečeno: Jde o spor ekologie versus svoboda.

Al Goreův ekologický fundamentalismus musel být sesazen z trůnu, na který se v posledním desetiletí dostal. Zasloužil-li by se G. W. Bush „jen“ o toto, bylo by to pro historii dost. Doufám však, že ještě není všem dnům konec.

4. 4. 2001